

A Naprendszer felfedezése

Fél évszázaddal ezelőtt, 1965. július 14-én kaptunk először közelképet a Marsról, a Mariner-4 űrszonda ekkor száguldott el a vörös bolygó mellett, miközben 22 felvételt sugárzott a földi irányítóközpontnak. Ekkoriban még szó se lehetett Mars körüli pályára állásról, és különösen nem sima leszállásról. A megközelítés nem volt túlságosan szoros, a 9800 km-es távolság majd' másfélszeres Mars-átmérőt jelent. Ez is eleendő volt azonban ahhoz, hogy megismerjünk valamennyit a Mars kráterekkel borított világából. A Hold után kezdtük a Marsot is felfedezni. A 260 kilogrammos űreszközt aztán két évente követték a továbbiak, újabb Marinerek, majd a Vikingek. Ragyogó amerikai és nagyon halvány szovjet sikerek következtek a hetvenes évek közepéig – majd kicsit „megfelekedtünk” a Marsról.

A Mariner-4 legismertebb felvétele 1965-ből

Ragyogó szovjet és halványabb amerikai sikerek fémjelezték a Vénusz kutatását ekkoriban – igaz, az amerikaiak csak ímmel-ámmal ostromolták az Esthajnalcsillagot. Megkezdődött a Nagy Utazás – a Voyager-2 sorra látogatta az óriásbolygókat. Űstökösszondák „támadták” a Halley-üstököst, majd tovább foly-

tódott az óriásbolygók vizsgálata. A Jupiter és a Szaturnusz is műholdat kapott. Kisbolygószondák, üstökösszondák követék egymást, újabb és újabb nemzetek kapcsolódtak be a Naprendszer felderítésébe.

A legnépszerűbb célpont kétségkívül a Mars. A kilencvenes évek közepétől ismét „ostromoljuk” a vörös bolygót, jelenleg is vagy féltucatnyi űreszköz kutatja az égitestet. Lehetséges, hogy valóban eljut az ember egyszer a Marsra? Feltérképeztük a Vénusz, megismertük a Merkúrt (a Messenger nemrégiben fejezte be küldetését). A Rosetta és a Philae egy üstökössel utazik együtt, a történelem során először lehetünk tanúi egy üstökös „működésének”, az anyagkibocsátás beindulásának – közvetlen közelről. Óriási európai siker ez – és óriási magyar siker is. A Dawn egyre közelebb és közelebb merészkedik a Cereshez, ahol újabb rejtélyekre talált ez a hallatlanul eredményes űrszonda.

Míndeközben egyre közelít a Plutóhoz a New Horizons, amely minden bizonnyal új és érdekes világot tár fel számunkra. A Pluto-Charon rendszerről készült nagyfelbontású felvételek épp a Meteor jelen számának megérkezésekor látnak napvilágot – természetes, hogy még nem szolgálhatunk velük. Vajon mit közvetít számunkra a New Horizons erről a rendszerről, miközben néhány óra alatt átszáguld rajta, nagyjából 12 000 km-re merészkedve az (egykor) kilencediknek számító bolygóhoz? Fantasztikusak lesznek azok a felvételek – már alig várjuk őket!

Ötven évvel a Mariner-4 nevezetes Marsközelítése után most a Pluto mellett száguld el emberkéz által alkotott űreszköz, hogy egy újabb világot ismerhessünk meg. Visszatekintve az űrkutatás elmúlt ötven évére, nyugodt szívvel elmondhatjuk: van mire büszkének lenni. A Naprendszer felfedezése tovább folytatódik – a meghódítására azonban még várunk kell.

Mizser Attila